

**Karadeniz Teknik Üniversitesi****Sağlık Bilimleri Enstitüsü****Lisansüstü Eğitim-Öğretim Programı Açılması, İzlenmesi ve Geliştirilmesine Dair İlkeler****A. Program Açılabilmesi için Gerekli Asgari Yeterlilikler**

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 15.01.2015 tarih ve 1913 sayılı yazısı ekinde yer alan ve 25.12.2014 tarihli Yükseköğretim Genel Kurulu toplantısında görüşülerek karara bağlanan "Lisansüstü Eğitim-Öğretim Programı Açılmasına Dair İlkeler" ile bu ilkelerde değişiklik yapan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 31.05.2016 tarih ve 32526 sayılı yazısı çerçevesinde açılacak her bir program için ayrı ayrı olmak üzere aşağıdaki yeterliliklerin sağlanması gerekir:

- (1) Açılması teklif edilen programda, üniversite kadrosunda görev yapmakta olup doktorası veya doçentliği program açılmak istenen alandan olan; açılmak istenen program disiplinler arası ise o alanla doğrudan ilişkili lisansüstü eğitim programında ders verecek öğretim üyeleri olmalıdır ve öğretim üyelerinin YÖKSİS kaydı güncel olmalıdır (**EK-1, EK-2, EK-3**).
- (2) Doktora programı, en az ikisi profesör kadrosunda olmak üzere altı öğretim üyesi, birisinin profesör olması halinde ise en az ikisi doçent olmak üzere üniversite kadrosunda asgari toplam altı öğretim üyesi ile açılabilir. Bu öğretim üyelerinden bir tanesi yabancı uyruklu olabilir.
- (3) Sağlıkla ilgili anabilim dallarında doktora programı açılabilmesi için üniversite kadrosunda, önerilen alanda en az ikisi doçent veya birisi profesör olmak üzere üç öğretim üyesi olması gerekmektedir. Diğer üç öğretim üyesi ise ilgili veya yakın alanlardan olabilecektir.
- (4) Yüksek lisans programı ise en az ikisi profesör ve/veya doçent unvanına sahip olmak üzere üniversite kadrosunda asgari üç öğretim üyesi ile açılabilir.
- (5) Doktora programı için söz konusu öğretim üyelerinin, en az dört yarıyıl bir lisans ya da iki yarıyıl boyunca tezli yüksek lisans programında ders vermiş olması; yüksek lisans programı için ise en az iki yarıyıl boyunca bir lisans programında ders vermiş olması gerekir.
- (6) Hangi yüksek lisans ve doktora programlarında farklı bilim dallarından öğretim üyesi gerektiği hususunda Yükseköğretim Yürütme Kurulu yetkilidir.

**B. Lisansüstü Program Açma Teklifi**

Program açma başvurusunda bulunacak akademik birim/kadro, yüksek lisans programı için "**Yüksek Lisans Programı Açmak için Başvuru Formatı**"na ve doktora programı için "**Doktora Programı Açmak için Başvuru Formatı**"na uygun olarak hazırlanacak başvuru dosyasını Tablo 1'de belirtilen eklerle birlikte basılı ve dijital ortamda eksiksiz olarak Enstitüye sunar. Başvuru formatına uygun olacak şekilde başvuru dosyasında;

- (1) Programın açılma gerekçesi verilirken;
  - a) Alandaki hangi eksiğin giderilmesine veya açığın kapatılmasına yönelik olarak programın açılmak istendiği **EK-4**'de sunulan mezunların olası istihdam alanları temelinde belirtilmelidir. Programın açılmasına yönelik olarak **EK-4**'de sunulan dış paydaşların (programa öğrenci gönderecek fakülte, bölüm, program, mezunların istihdam edileceği kurum ve kuruluş) görüşlerine yer verilir.
  - b) Programın açılma gerekçesi ve amacının; Üniversitenin ve Enstitünün stratejik hedeflerine, vizyonuna, misyonuna ve politikalarına uygunluğu açıklanır.
  - c) Teklif edilen program tezli yüksek lisans programı ise program yapılanmasının Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenen "*Tezli yüksek lisans programı, öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlar*" koşuluna uygunluğu belirtilir.

- d) Teklif edilen program doktora programı ise program yapılanmasının Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından belirlenen “*öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırır.*” ve “*Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.*” koşuluna uygunluğu belirtilir.
- (2) Açılması önerilen programa öğrenci talebi ve başlayacak öğrenci sayıları ile ilgili tahminde bulunulurken;
- a) Tahmini sayıların belirlenmesinde kullanılan varsayımlar, programın açılma gerekçeleriyle uyumlu olmalıdır. Varsa, civardaki üniversitelerde bulunan ve önerilen programa benzer yapıdaki programlara olan talepler belirtilmelidir.
- b) Programın yürütüleceği birimin fiziksel ve teknolojik olanakları (mevcut laboratuvarlar, kaç metrekaşe oldukları ve her laboratuvarında bulunan cihazlar vb.) dikkate alınmalıdır.
- c) Bir öğretim üyesinin yürütebileceği azami danışmanlık sayısı, “*Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Programlarında Kontenjan Belirleme İlkeleri*”, “*Sağlık Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü Programlarında Danışman Atama İlkeleri*” ve programda görevli öğretim üyesi sayısı dikkate alınmalıdır.
- (3) Önerilen programa öğrenci kabul koşulları oluşturulurken;
- a) Adaylardan, ALES puanının sayısal, eşit ağırlık ve sözel puan türlerinden hangisinin isteneceği belirtilir.
- b) Adaylardan istenecek ALES puanı ve yabancı dil puanı “Karadeniz Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği”ne ve “KTÜ Lisansüstü Programlara Başvuru ve Giriş Koşulları Senato Esasları”na atıf yapılarak verilir.
- c) Programa hangi fakültelerden, bölümlerden veya lisansüstü programlardan öğrenci kabul edileceği detaylı olarak verilir.
- d) Programa alan dışından öğrenci kabul edilip edilmeyeceği, edilecekse hangi alanların alan dışı kabul edileceği ve alan dışından gelecek öğrencilerin bilimsel hazırlık programı kapsamında almaları gereken dersler ve derslerin verildiği üniversite içindeki programlar belirtilir.
- (4) Yüksek lisans/Doktora derecesi almak için alınması gereken zorunlu ve seçmeli dersler belirlenirken;
- a) Programın amacı verilerek programın amacı doğrultusunda **paydaş görüşleri de dikkate alınarak** “bilgi”, “beceri” ve “yetkinlik” düzeyindeki Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ile uyumlu **program kazanımları** belirlenerek, **TYÇÇ-Program Kazanımları Matrisi’** hazırlanır (**EK-5.1.1, EK-5.1.2 veya EK-5.2.1, EK-5.2.2**).
- b) Programın toplam kredi miktarının yarısını geçmemek kaydıyla zorunlu dersleri kapsayan müfredat programı belirlenir. Bunun dışında seçmeli ve uygulamalı derslerle seminerlere ağırlık verilir.
- c) Programda okutulmak üzere, program kazanımlarını destekleyen en az 10 ders belirlenir. Ayrıca, program kazanımlarını destekleyen, disiplinlerarası çalışma kültürünü geliştirecek, kültürel derinlik ve farklı disiplinleri tanıma imkanı verecek şekilde farklı alanlardan/programlardan/enstitülerden alınabilecek en az iki ders belirtilir.
- d) Program kazanımlarını desteklemek üzere belirlenecek her bir dersin “**Ders Bilgi Paketi İçeriği’** (**EK-6**) oluşturulur. Ders Bilgi Paketi İçeriğinde dersin adı, dili, amacı, içeriği, eğitim şekli, dersi verecek öğretim üyeleri ve ders için kullanılacak kitap ve kaynaklar belirtilir. Ders öğrenim çıktıları belirtilerek program kazanımları ve ölçme yöntemleri ile eşleştirilir. Ders konularının haftalık dağılımı ve öğretim yöntemi belirtilir. Öğrenci iş yükünün belirlenebilmesine imkan tanıyacak şekilde her bir dersin AKTS değeri belirlenir.

- e) Dönemlik ders yükü belirlenirken öğrencinin ders saatleri dışında alana özgü araştırmaya yönelik uygulamalı öğrenme fırsatlarına ve akademik olmayan etkinliklere de zaman ayırabilmesine imkan tanıyacak şekilde, yüksek lisans için bir yarıyıldan fazla beş adet kredili ders (toplam 15 kredi), doktora programları için bir yarıyıldan fazla dört adet kredili ders (toplam 12 kredi) olarak planlanır. Bir AKTS=25-30 saat olarak hesaplanır.
- f) Ders bilgi paketi içeriğinde her bir ders için tanımlanan “**ders öğrenim çıktıları**” dikkate alınarak “**Ders-Program Kazanımları Matrisi**” (EK-7) oluşturulur.
- (5) Önerilen program için mevcut laboratuvarların adları, kaç metrekare oldukları ve her laboratuvarında bulunan önemli cihazların listesi verilir. Ayrıca, bu laboratuvarlarda yürütülen araştırmalar/çalışmalar ve çalışmalarından üretilen eserler hakkında kısa bilgi verilir.
- (6) Eğitim-öğretim ve araştırma için mevcut bilgisayar ekipmanlarının dökümü verilir ve bunların hangi amaçla kullanıldığı belirtilir.
- (7) Lisansüstü öğrencilerin kullanımına açık terminal ve/veya kişisel bilgisayar sayıları ve bunların ne kadar süre (hafta, gün, saat) ile kullanıma açık olduğu belirtilir. Ayrıca, öğrencilerin serbest çalışma zamanlarında kullanabileceği oda, masa, sandalye ve yazıcı sayısı gibi birim imkanları hakkında da bilgi verilir.
- (8) Önerilen programla ilgili olarak üniversite ve/veya bölümünüz kütüphanesinde bulunan sürekli yayınların adları ile hangi yıldan itibaren mevcut oldukları bir liste halinde belirtilir.
- (9) Programın tezli yüksek lisans programı, bilimsel hazırlık programlı olan tezli yüksek lisans programı, doktora programı, bilimsel hazırlık programlı olan doktora programı olmasına bağlı olarak “**Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası**” (EK-8.1.1.1., EK-8.1.1.2. veya EK-8.1.2.1., EK-8.1.2.2. veya EK-8.2.1.1., EK-8.2.1.2. veya EK-8.2.2.1., EK-8.2.2.2) hazırlanır.

### C) Disiplinlerarası Lisansüstü Program Açma Teklifi

- (1) Açılması teklif edilen disiplinlerarası programın Enstitü bünyesinde var olan lisansüstü programları zayıflatmaması, mevcut programların çalışma alanlarında çakışma olmaması gerekir. Üniversitede halen yürütülmekte olan diğer programlardan farkları belirtilmelidir.
- (2) Mevcut imkanlara ek olarak yeni fiziki alan (sınıf, laboratuvar, vb.) gerektirip gerektirmediği, Üniversiteye getireceği ek mali külfet varsa bunun nasıl karşılanacağı belirtilmelidir.
- (3) Programa başlayacak öğrencilerin farklı disiplinlerden gelmesi durumunda, bunlara Bilimsel Hazırlık Programı uygulanıp uygulanmayacağı; uygulanacaksa programın ne şekilde düzenleneceği somut olarak açıklanmalıdır.
- (4) Açılması teklif edilen disiplinlerarası program için ilgili programa katkı sağlayacak öğretim üyelerinin kadrolarının bulunduğu eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlanmasından sorumlu anabilim dalı/bölüm başkanlıklarından alınmış olumlu görüş yazılarını da içeren başvuru dosyası Enstitüye iletilir.
- (5) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından açılmasına izin verilen disiplinlerarası programın anabilim dalı başkanı, ilgili dekanların görüşleri alınarak, Enstitü Müdürü tarafından atanır.
- (6) Disiplinlerarası lisansüstü programların anabilim dalı akademik kurulu, başvuru dosyasında yer alan öğretim üyelerinden oluşur.
- (7) Disiplinlerarası anabilim dalı programı öğrencilerinin danışmanları disiplinlerarası anabilim dalı öğretim üyeleri arasından atanır.

### D) Program Açma Teklifinin Değerlendirilmesi

- (1) Sunulan program açma teklifi Enstitü Müdürlüğü tarafından A, B ve C bölümlerindeki gereklilikler yönünden şekilsel olarak incelenir, programda görev alacak öğretim üyelerinin YÖKSİS kayıtlarının güncelliği kontrol edilir.

- (2) İlgili dekanlığın ve dış paydaşların görüşleri de alınarak oluşturulan dosya ve ekleri eksiksiz olarak Eğitimi Güncelleme ve Geliştirme Komisyonu'na havale edilir.
- (3) Eğitimi Geliştirme ve Güncelleme Komisyonu, dosyayı yönergenin A, B ve C bendi kapsamındaki maddeler yönünden detaylı olarak inceleyerek Enstitü Müdürlüğü'ne sunmak üzere tavsiye kararı içeren bir rapor hazırlar.
- (4) Eğitimi Geliştirme ve Güncelleme Komisyonu'nun raporuna göre uygun görülen teklif dosyası Enstitü Kurulu gündemine alınır. Enstitü Kurulu tarafından uygun görülen teklif Senatoda görüşülmek üzere Rektörlüğe sunulur.
- (5) Enstitü Müdürlüğü, Enstitü Kurulu veya Senato tarafından uygun görülmeeyen teklif gerekçeli karar ile iade edilir.

### E) Programların İzlenmesi ve Geliştirilmesi

- (1) Program kabul koşullarının iyileştirilmesine katkı sağlamak üzere mezun olan her öğrencinin ciltli tezi Enstitüye teslim edilirken programa kabulünde kullanılan; mezuniyet alanı, not ortalaması, ALES puanı, derslere yazılma koşulunu sağlamada sunduğu yabancı dil puanı ile lisansüstü eğitim süresince katıldığı kongre/sempozyum, aldığı ödüller, lisansüstü programda görev aldığı projeler ve yayınladığı makaleleri de içeren bir rapor anabilim dalı başkanlığınca Enstitüye gönderilir.
- (2) Programa devam eden ve programdan mezun olan öğrencilere uygulanan program değerlendirme anketleri ve paydaş görüşleri dikkate alınarak; yüksek lisans programları için her iki yılda bir ve doktora programları için her dört yılda bir olacak şekilde, ders öğrenim çıktıları ve program kazanımları uyumu anabilim dalı başkanlığı tarafından değerlendirilerek güncellenir ve yapılan güncellemeler rapor halinde Enstitüye sunulur.
- (3) Program kabul koşullarının iyileştirilmesine katkı sağlamak üzere programdan mezuniyet dışında herhangi bir nedenle ilişki kesilen öğrencilerin programa kabulünde kullanılan; mezuniyet alanı, not ortalaması, ALES puanı, derslere yazılma koşulunu sağlamada sunduğu yabancı dil puanı ile lisansüstü eğitim süresince katıldığı kongre/sempozyum, aldığı ödüller, lisansüstü programda görev aldığı projeler ve yayınladığı makaleleri de içeren bir rapor anabilim dalı başkanlığınca ilişki kesildikten sonraki bir ay içinde Enstitüye gönderilir.
- (4) Programa kontenjan ilanına çıkılırken, yabancı dil ve bilimsel hazırlık programı dahil programa kayıtlı toplam öğrenci sayısının, programda görevli öğretim üyelerinin yürütebileceği toplam danışmanlık sayısını geçmemesine dikkat edilir.
- (5) Programlar her dönem sonunda Enstitü tarafından gözden geçirilir ve asgari öğretim üyesi yeterlilikleri düşen ve/veya diğer koşulları sağlayamayan programlara öğrenci alınmaz.

### F. Yürütme

- (1) Bu düzenleme, KTÜ Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten sonra uygulanmak üzere yürürlüğe girer.
- (2) Bu düzenleme Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından yürütülür.
- (3) Sağlık Bilimleri Enstitüsü bu düzenlemenin eklerinde değişiklik yapma yetkisine sahiptir.
- (4) Bu esasların açıklık getirmedeği durumlarda Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ve ilgili düzenlemeler geçerlidir.

**Tablo 1:** Başvuru dosyasıyla birlikte sunulacak ekler.

EK-1.	Önerilen Programda Görev Alacak Öğretim Üyeleri
EK-2.	Öğretim Elemanı Detay Tablosu
EK-3.	Öğretim Üyesi Bilgi Tablosu
EK-4.	Mezunların İstihdam Alanları ve Dış Paydaş Listesi

EK-5.1.1.	Tezli Yüksek Lisans Programı için TYYÇ Uyumlu Program Kazanımları Matrisi-Türkçe*
EK-5.1.2.	Tezli Yüksek Lisans Programı için TYYÇ Uyumlu Program Kazanımları Matrisi-İngilizce*
EK-5.2.1.	Doktora Programı için TYYÇ Uyumlu Program Kazanımları Matrisi-Türkçe#
EK-5.2.2.	Doktora Programı için TYYÇ Uyumlu Program Kazanımları Matrisi-İngilizce#
EK-6.	Ders Bilgi Paketi İçeriği
EK-7.	Ders-Program Kazanımları Matrisi
EK-8.1.1.1	Tezli Yüksek Lisans Programı Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Türkçe
EK-8.1.1.2	Tezli Yüksek Lisans Programı Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-İngilizce
EK-8.1.2.1	Tezli Yüksek Lisans Program Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Bilimsel Hazırlık Programlı-Türkçe**
EK-8.1.2.2	Tezli Yüksek Lisans Program Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Bilimsel Hazırlık Programlı-İngilizce**
EK-8.2.1.1	Doktora Program Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Türkçe
EK-8.2.1.2	Doktora Programı Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-İngilizce
EK-8.2.2.1	Doktora Program Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Bilimsel Hazırlık Programlı-Türkçe **
EK-8.2.2.2	Doktora Program Bilgi Paketi Tanıtım Sayfası-Bilimsel Hazırlık Programlı-İngilizce **
Ek-9.	Beyan
<p>* Yalnızca tezli yüksek lisans programları için hazırlanır          # Yalnızca doktora programı için hazırlanır.          ** Yalnızca Bilimsel Hazırlık Programı olan yüksek lisans programları için hazırlanır.          *** Yalnızca Bilimsel Hazırlık Programı olan doktora programları için hazırlanır.</p>	

**&16.06.2022 tarih ve 09 Sayılı Enstitü Kurul Kararı ile yürürlüğe girmiştir.**